

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo@stm.fi

Viitetieto STM010:00/2015

LAUSUNTO VALTAKUNNALLINEN HOIDON SAATAVUUDEN JA YHTENÄISTEN HOIDON PERUSTEIDEN TYÖRYHMÄ

Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut työryhmän uudistamaan ja yhtenäistämään hoitoon pääsyn määräaikoja ja perusteita sekä valtakunnallisia kiireettömän ja kiireellisen hoidon perusteita. Työryhmä on valmistellut esityksen toiminnallisten häiriöiden yhtenäisistä hoidon perusteista ja STM pyytää lausuntoa esityksestä.

Kyseessä on toimintakykyä ja elämänlaatua haittaavat oireet ja oireyhtymät, joille ei ole perusteellisissa selvityksissä osoitettavissa selkeää somaattista tai psykiatrista syytä. Kyseiset oireet ovat yleisiä (haittaavat merkittävässä määrin noin 3-5% aikuisväestöä) ja kuormittavat erityisesti perusterveydenhuoltoa, mutta myös erikoissairaanhoidon. Samalla henkilöllä vaikeitakin toiminnallisia oireita voi esiintyä useissa eri elinryhmissä johtaen tarpeeseen konsultoida useita eri erikoisalajoja. Tähän liittyy myös ilmeinen vaara hoidon pirstoutumiseen.

Nyt työryhmä on esittänyt osaamisen lisäämistä, hoitomuotojen sisällöllistä kehittämistä sekä hoidon porrastusta toiminnallisten oireiden ja oireyhtymien varhaisempaan tunnistamiseen sekä tehokkaampaan hoitoon. Pidän hyvänä osaamisen kehittämiseen liittyviä ajatuksia virtuaalisairaalamallin hyödyntämisestä sekä erityispoliklinikoiden / osaamiskeskusten perustamisesta ainakin yliopistosairaaloihin, mahdollisesti myös isoimpiin keskussairaaloihin. Samoin esitys hoitomuotojen sisältöjen kehittämisestä on perusteltu. Toiminnallisten sairauksien hoidossa on edelleenkin liian usein päädytty hyvin mekaanisiin ja kapea-alaisiin hoitoratkaisuihin, kuten leikkaustoimenpiteet, vaikka kyseessä on usein laaja-alainen ja monisyinen ongelmakenttä. Kokemusasiantuntijoiden ja moniammatillisten tiimien käyttö on tärkeää vaikeimpien toiminnallisten oireyhtymien tutkimisessa ja hoidossa. Esitetty hoidon porrastus toisi lisää ryhtiä ja selkeyttä kyseisen potilasryhmän hoitoon.

Kokonaisuutena työryhmä esitys on oikean suuntainen ja toisi toteutuessaan selkeän parannuksen vaikeista toiminnallisista oireista kärsivien potilaiden hoitoon. Esityksen toteutus edellyttää uusien moniammatillisten työryhmien perustamista erikoissairaanhoidon ja ainakin osaan sairaaloita erikoistuneita klinikoita. Tämä vaatii resursointia, mutta selkiytyvä potilashoito todennäköisesti kompensoisi osan lisäkuluista.

Lahdessa 17.5.2018

Juhani Sand
Toimialajohtaja, Terveystieteiden tutkimuskeskuksen mukainen vastaava lääkäri
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä